

ТРАНСФОРМАЦІЯ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Закревська Л.М.

доцент кафедри економіки і права

Національного університету

харчових технологій

Суттєвим чинником, що визначає розвиток світового господарства, є глобалізація господарського життя із залученням усіх країни світу, відмінних за ступенем економічного розвитку і політичної потужності. Глобалізація є якісно самостійною й складною системою явищ і відносин, базується насамперед на такому потужному підґрунті, як фінансова складова. Це зумовлено низкою об'єктивних факторів, а саме: високою мобільністю капіталів, валюти через національні кордони, наростаючою масштабністю, диверсифікацією і інтеграцією міжнародних фінансових ресурсів, внаслідок чого формуються глобальна фінансова система та світова фінансова співпраця.

Формування глобальної фінансової системи призводить до послаблення державного суверенітету у фінансовій сфері і звуженню обсягу повноважень національних регуляторних органів. Прагнення держави діяти згідно національних інтересів, незалежно від рівня економічного розвитку, стикається з низкою викликів, найпотужнішим з яких є фінансова глобалізація.

Глибина фінансової інтеграції найбільшою мірою залежить від рівня конкурентоспроможності національної економіки країни у залученні іноземного капіталу.

Оскільки глобалізація виступає особливим рівнем прояву міжнародної економічної інтеграції, необхідно розрізняти глобалізацію як стан і як процес. Як процес, вона характеризується зростанням економічної відкритості країн, розвитком процесів транснаціоналізації, лібералізацією національних економічних режимів, розвитком і трансформацією світової фінансової системи, формуванням всесвітньої інформаційної мережі. Як стан, економічна

глобалізація визначає розвиток національної економічної системи, незалежної від дій того чи іншого уряду. Ми вважаємо, що дослідження даної економічної категорії в контексті формування процесу розвитку фінансової системи є більш важливим і актуальним.

Деталізуємо виклики сучасної світової фінансової системи та визначимо її вплив на економіку України.

Влітку – на початку осені 2015 року на міжнародному фінансовому ринку склалась доволі складна й нестабільна ситуація, пов'язана насамперед з трьома значними падіннями фондового ринку Китаю та неочікуваною девальвацією китайської національної валюти – юаня. Дані події спричинили ланцюгову девальвацію деяких національних валют [1].

Особливо небезпечним для економіки України стало зіткнення на міжнародній арені фінансово-економічних інтересів США і Китаю, що також дестабілізує сферу міжнародних фінансів. Причому ця нестабільність може мати прояви як короткотермінового, так і довготермінового характеру.

Наслідком трансформації світової фінансової системи найімовірніше буде:

- прискорене зростання попиту на гроші й капітал у світі;
- зменшення схильності реальних і потенційних інвесторів до ризикованих операцій та довготермінових інвестицій;
- зростання ціни фінансових, інвестиційних ресурсів;
- зростання відмінностей між національними економіками щодо їх забезпеченості капіталом, фінансовими ресурсами взагалі.

У цілому нестабільність міжнародної фінансової системи і зростання ціни залучення грошей та капіталів негативно впливатиме на розвиток не лише фінансового, а й реального сектору глобальної економіки, особливо його сировинного сегмента, що напряду впливатиме на розвиток фінансово-економічної ситуації в Україні. Адже, з одного боку, українська економіка належить до категорії національних економік так званої світової «капіталістичної периферії», звідки фінансовий капітал у разі економічних і

соціально-політичних потрясінь перетікає до розвинених країн. А з іншого боку, переважна частина українського експорту має сировинний та напівсировинний характер. Посилення світової фінансової нестабільності негативно позначається на темпах розвитку світової економіки, наслідком чого є спад попиту на сировинні та напівсировинні товари й зниження цін на них на світовому ринку.

Таким чином, для України в контексті економічної глобалізації можна виділити два потужних зовнішніх джерела загроз фінансової дестабілізації. По-перше, це негативна «ланцюгова реакція» світової економіки на ймовірну фінансову дестабілізацію та значне сповільнення розвитку економіки Китаю. А по-друге – повномасштабна гібридна війна Росії проти України. Причому потужна негативна роль другого чинника впливу для української економіки у 2014-2015 рр. була цілком реальною, тоді як перша загроза мала завуальований характер.

Література:

1. Кулицький С. Проблеми розвитку української економіки у контексті загрози дестабілізації міжнародних фінансових ринків [Електронний ресурс] / С. Кулицький // Україна: події, факти, коментарі. – 2015. – № 21. – С. 36–58. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2015/ukr21.pdf>